

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографічного мистецтва**

ПРИЙОМИ ТА ЗАСОБИ МОДЕРН - ХОРЕОГРАФІЇ

**Кваліфікаційна робота (проект)
Пояснювальна записка**

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка 4 курсу
13-431 групи
Спеціальність 024 Хореографія
Освітньо-професійної (наукової)
програми Хореографія
Войчук Катерина Олегівна

Керівник: доцентка, кандидатка
педагогічних наук Терешенко Н.В.

Рецензент: викладач фахових
дисциплін циклової комісії:
Хореографія КЗ «Херсонський
фаховий коледж культури і
мистецтв» Шакула Д.Ю.

Івано-Франківськ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	5
1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції «Ailen».....	5
1.2. Ідейно-тематична основа твору «Ailen».....	13
РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	16
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору «Ailen».....	16
2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту «Ailen».....	17
2.3.Сценографія.....	19
ВИСНОВКИ	20
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	21
ДОДАТКИ	23
Додаток А. Оформлення сцени.....	23
Додаток Б. Костюм виконавців.....	24

ВСТУП

Актуальність. Танець модерн наразі є дуже актуальним поняттям у сучасному просторі, адже хореографія розвивається з кожним днем все швидше та має намір не тільки показувати естетику руху тіла, а й також висвітлювати актуальні теми сьогодення. Кожна деталь, кожен прийом та засіб вираження є дуже важливим у навчанні та постановках різноманітних робіт, адже через це танцівники мають змогу доносити свої думки в маси. Окрім цього, правильність застосування прийомів модерн танцю дає змогу розвивати тіло, досягати неперевершеної техніки та розвивати власну унікальність кожного хореографа.

Кожен зі стилів хореографії – багатогранний, в особливості модерн, саме тому так важливо висвітлювати всі його особливості починаючи від самих дрібниць, таких як прийоми та засоби. Ця актуальна тема перебуває у центрі уваги, адже з кожним днем все змінюється та, нажаль, не всі приділяють достатньої уваги цим деталям. Слід пам'ятати про те, що модерн – це все ж таки «танець майбутнього», як наголошувала А.Дункан, тому варто приділяти належної уваги всім його складовим.

Наразі модерн хореографія дуже сильно доєдналася до життя великої кількості людей, адже кожен рік відкривається багато студій, шкіл танцю, як для дітей, так і для дорослих. Кожні з них використовують власні особливі прийоми навчання, різноманітні техніки відомих хореографів, а також запроваджують і власні особливі методи. Сьогодні люди мають змогу відвідувати велику кількість сучасних вистав, що розкривають модерн хореографію з найцікавіших ракурсів.

Історію, витоки та методику модерн-джаз танцю вивчали та досліджували багато науковців та практиків педагогічних наук, зокрема

кандидат мистецтвознавства Нікітін В., Пей-Сан Браун, Хухра Л. , Павлик М. та ін.

Також культурологічні та художні аспекти філософії та принципів вільного танцю у своїх наукових працях вивчали Кундис Р, Кіптілова Н., Байдіна А.

У роботі Озджевіз Є.Л також розглянуто історію виникнення, розвитку та художні концепції модерн та постмодерністичних танцювальних напрямів[7].

Надзвичайно великий вклад з побудови уроків, термінології, методики викладання, історії зробила відома діячка мистецтва, така як А.Дункан «Танець майбутнього».

Мета – визначити особливості використання прийомів та засобів модерн хореографії при створенні власної хореографічної композиції, та виявити взаємозв'язок між ними.

Мета дослідження – дослідити особливості втілення українських різдвяних обрядів у сучасне хореографічне мистецтво.

Завдання дослідження:

1. Надати історико-мистецьке обґрунтування теми
2. Розробити ідейно-тематичну основа композиції.
3. Визначити композиційно-архітектонічна побудова твору
4. Надати графічну таблицю твору та опис хореографічного тексту.
5. Розробити сценографію до хореографічної композиції

Виявлена проблема зумовила формулювання об'єкта і предмета дослідження.

Об'єктом дослідження модерн танець як художнє явище в хореографії.

Предметом дослідження є різновиди прийомів та засобів модерн хореографії.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції

Модерн танець як явище у сучасному мистецькому просторі грає чи не малу роль, адже саме цей напрям хореографії має дуже багато витоків та розгалужень. Першими його виконавицями були Лої Фулер, Айседора Дункан та багато інших, всі вони визначаються саме як індивідуальні танцівники. В подальшому рухи, стиль, манера виконання були запозичені та модернізовані. Саме таким чином й наразі відбувається розвиток модерн танцю: від однієї особи, до іншої, кожен відчуває в цьому щось особисте, іноді має намір донести якусь думку глядачеві, іноді – лише відчувати власне тіло.

Танець модерн є одним з напрямків сучасної хореографії, що зародився в кінці XIX – початку XX століть в США та Німеччині. Саме цей термін спочатку використовувався для позначення сценічної форми хореографії, що була зовсім несхожою та навіть відкидала традиційні балетні форми, які звикли бачити люди. Це було новітнє явище, досить “різке” та сміливе. Становлення цього напрямку є досить різноманітним, адже в процесі розвитку були у використанні такі терміни, як "вільний танець", "дунканізм", "абсолютний", "новий художній", "ритмопластичний танець", "виразний" та ін. На сьогоднішній день саме термін "модерн танець" є власним ім'ям для напрямку хореографії.

Танець модерн, як і інші культурні напрями, у своїй історії розвивався з різним ступенем інтенсивності. У різних країнах по-різному він сформував свою естетику. Цей вид хореографічного мистецтва можна поділити на:

- американський танець модерн,
- експресіоністський німецький танець,
- вільний та ритмопластичний танець у Росії.

Вони втілювали різні аспекти національного характеру, як соціокультурного феномену[12].

Для кожного представника модерн-танцю, частіше за все, форма не є головним аспектом у самій хореографії, набагато важливіше донесення свої думок, переживань, емоцій щодо тої чи іншої проблематики. У різні часи люди стикаються з труднощами, мають намір всіма можливими способами донести свої думки, і тому саме модерн хореографія дає таку змогу через творчість. Адже саме цей напрям дає необмежений та вільний простір для самовираження, особливо в XIX-XX ст. на початку його становлення. Лої Фуллер, Айседора Дункан, Рут Сент-Дені та Тед Шон вважаються піонерами сучасного танцю в Америці. Вони першими хотіли сприйматися серйозно як “художники”, а не розглядатися просто як артисти.

Ідеї танцю модерн ще 1830 року передбачив відомий французький педагог і теоретик сценічного руху Франсуа Дельсарт, який вивчав зв'язок голосу, жесту та емоції. Він стверджував, що лише жест, звільнений від умовності та стилізації (у тому числі музичної), здатний правдиво передавати всі нюанси людських переживань[8].

Дослідження Франсуа Дельсарта приводять його до висновку, що кожна емоція або психічний образ відповідає руху або намагається його завершити. Ця ідея розвиває один із основних ідеологічних компонентів сучасного танцю в його витоках: «відчуття та їх інтенсивність є причиною руху та його якості».

Саме спираючись на ці слова, можна дійти висновку, що джерело танцю знаходиться всередині танцюриста, а не зовні, у систематизованих жестах, як передбачає того класичний танець.

Психологічна складова танцю є наразі чи не найголовнішою, а також вивчаючи діяльність та творчість хореографів-модерністів з початку становлення, можна зрозуміти, що вони також приділяли цьому великої уваги. Можливість вирішення проблем саме психологічного характеру для більшості з них були важливіші навіть за естетику, але при тому вона не відходила далеко на останній план. Ще З. Фрейд зазначив, що «Я-це, перш за все, тілесне "Я"».

Кожен із стилів хореографічного мистецтва не стоїть на місці та розвивається, але з дуже різною швидкістю. Так модерн, на відміну від, наприклад, класичного танцю, доволі стрімко йде вперед, хореографи постійно знаходяться у творчому пошуку, експериментують з новими формами танцю, музики й простору тощо.

У ХХ столітті вагомий внесок у розвиток модерну зробили європейці Рудольф Штайнер (Швейцарія), Еміль Жак Далькроз (Швейцарія) та Рудольф фон Лабан (Австрія), які розробили відповідно основи «евритмії», «еуритміки» та «експресивного танцю».

З появою перших праць теоретиків модерну їхні ідеї підхопили й практики. Курт Йосс пробував поєднати виразність, класичний танець та пантоміму. Мері Вігман досліджувала емоції – намагалася передати у танці страх, розпач, біль тощо. Ідеї Мері Вігман набули широкого поширення у США завдяки подальшим пошукам її учнів. Так, наприклад, Грет Палукка внесла в модерну техніку високих стрибків, Марта Грехем розробила техніку «зусилля» та «розслаблення» («contraction» і «release»), яка сьогодні прийнята у всьому світі[8].

Завдяки кожному новатору в сфері модерн хореографії, з'являється все більше нових напрямків, які є частиною модерну. Змінюється відношення до костюмів, музики та інших складових театрального дійства, вони стають більш «відкритими» до людей, наближеними до реального життя. Також щодо музичного супроводу, багато хореографів і зовсім

відмовляються від нього, або ж починають використовувати різні шуми або лише ударні інструменти. В цей же час Стів Пекстон стає ініціатором контактної імпровізації.

Розглядаючи концепції провідних теоретиків і практиків з різних областей гуманітарного знання можна визначити танець модерн як груповий або індивідуальний танець ХХ століття, переважно побудований на внутрішньому індивідуальному світосприйнятті, що дозволяє продемонструвати індивідуалізм суб'єкта у вільному характері руху та танцювальній лексиці, що йде своєю історією до танцювальної традиції Нового часу, відтворюючи ідеї вільної особистості, рівність статей, прагнення до природньої органічності, при цьому володіючи своєю філософією, яку автор укладає у певну форму. Сьогодні це поняття набуло якоїсь активності та обираючи свій шлях у сучасній інтерпретації танцю модерн, як нам здається, необхідно спиратися насамперед на ідейно-філософський ґрунт минулого періоду, або демонструвати нову постмодерністську хореографію умовами життя[12].

Основним моментом саме модерн танцю є те, що він не має особливих правил викладання, певної послідовності рухів, як у класичному танці. Є зафіксованою лише техніка викладання М.Грехем, а до найбільш усталених шкіл відносяться школа М.Хамфрі і М.Каннінгема. Також Рудольф Лабан розробив свою систему запису руху тіла людини – лабанотацію, він заклав основу вільного танцю, якому притаманний прояв індивідуальності (що в цілому характеризує епоху модерну). Багато педагогів сучасного танцю, вивчивши базові основи різних шкіл, створюють власну систему викладання, що об'єднує кілька напрямків. Педагог тут є самоцінною творчою особистістю та має право на пошук своїх педагогічних прийомів та методів. Цінність кожного полягає насамперед у його неповторності, індивідуальності.

Починаючи з розглядання сучасного танцю та його прийомів, Іриндєєва А.Ю у своїй статті зазначала:

«Художніми прийомами сучасного танцю вважається суміш танцювальних стилів та технік.

Можна виділити основні техніки сучасного танцю:

а) техніку реліз (засновану звільненні різних груп м'язів із єдиною метою використання лише тих, які стануть необхідні під час танцю);

б) напрям Соматік (сукупність дисциплін, що вивчають взаємозв'язки в людському тілі, вплив свідомості та на функції та будову тілесних тканин та застосовують концепцію цілісності тіла, розуму та духу);

в) контактну імпрровізацію (основою є фізичний контакт як відправна точка для імпрровізації та дослідження руху людського тіла).»[3].

Одним з головних прийомів та засобів модерн хореографії є імпрровізація, з якої вже в подальшому вибудовується танець та різноманітні його форми. Вважається, що імпрровізація як прийом є засобом постійного створення нового досвіду. Як було зазначено раніше, пошук нових форм – є основним принципом побудови модерн танцю, а саме задля цього й використовують імпрровізаційні техніки.

Імпрровізація є одним з найдієвіших засобів для самопізнання, вона також є миттєвою реакцією організму на зовнішній подразник або включення внутрішнього імпульсу до дії. Не кожна людина може приймати та застосовувати такий формат творчості, але цей прийом приводить до розширення пізнання, як свого тіла, так і власних хореографічних можливостей.

Розглядаючи «інструмент імпрровізації» для тілесно-орієнтованих практик, підкреслимо: «користувач інструменту імпрровізації» має бути готовим до самопізнання, здатним входити в стан глибокої усвідомленої довіри та запам'ятовувати цінний досвід комунікації. Довіра є ключовим моментом, оскільки лише в стані довіри до навколишнього середовища ви

можете відпустити контроль і не намагаючись бути екстравагантним, неординарним, геніальним, знайти істину простоті, породженої увагою до довкілля[11].

Звертаючись до діяльності відомого теоретика та практика модерн хореографії Рудольфа Лабана можна виділити поняття кінесфери, як один з прийомів цього танцю. Кінесфера – це простір навколо тіла, в якому воно може рухатися. Її кордон визначається максимальною амплітудою руху.

Задля розвитку власного тіла танцівника та удосконаленню його можливостей, Рудольф Лабан винайшов те, що людське тіло може досліджувати геометричні форми: куб, октаедр, ікосаедр. Він бачив у цьому нові можливості розвитку тіла людини, її внутрішнього світу та потенціалу взаємодії із зовнішнім світом. Таким засобом танцівник має змогу зорієнтувати тіло в просторі. Це корисно з точки зору інструменту діагностики та практики. Прикладом слугує те, що людина має змогу побачити як взаємодіяти з простором навколо себе, а також грати з дванадцятьма точками ікосаедру. Це є гарною практикою аби побачити чи людина задіює їх усі.

У розробленій системі Рудольфа Лабана основну роль грають два поняття – система форм-зусиль та кінесфера. Для правильного представлення кінесфери Рудольф Лабан пропонує представити куб, що охоплює все тіло людини. «Цей простір буде особистою зоною людини, як би продовженням її тіла. У рамках цього простору людина здійснює всі рухи кінцівками, головою та тулубом. Якщо ж у особистий простір людини спробує хтось вторгнутися, це миттєво викличе у нього дискомфорт»[11].

Прийоми та засоби вивчення рухів та технік модерн танцю тісно пов'язані також з постановкою комбінацій та композицій. Пройшовши момент складання основної лексики танцю хореограф переходить до формування форми, послідовності та вигляду хореографічного тексту.

Як зазначав Нікітін В. Ю. у своїй статті «Метод поетапної композиції хореографічного твору»: «Всі прийоми композиції поділяються на дві великі групи: унісонні та поліфонічні прийоми.»[5].

Унісонні прийоми:

1. Повтори:

- імітація, повторення руху або невеликої комбінації в незмінному порядку. Як правило, перший виконавець (або група) під час повтору перебувають у статичній позі або виконують пересування;

- Зворотний повтор (реверс), повтор комбінації у зворотному порядку, від останнього руху до першого;

- дзеркальний повтор, повтор із іншої ноги або в інший бік;

- Повтор зі зміною напрямлення;

- повтор за рахунок збільшення кількості виконавців;

- Прийом «луна» (повторюється частина комбінації у новому рухливому контексті);

- Прийом «резюме» (частина рухів з першої комбінації, частина з другої, третьої повторюються у новому поєднанні один з одним);

- Повтор з акцентованим рухом;

- Прийом «завмирання» (комбінація повторюється кілька разів. З кожним повтором кількість рухів скорочується. Як правило, вона використовується у фіналі номера чи акту);

- Прийом «точка-точка» (рух виконується в унісон на певному тимчасовому відрізку, у решту часу група (або виконавець) зберігають статичне становище. Тимчасові відрізки кожного виконавця (групи) різні).

2. Унісон:

- Одночасний унісон;

- одночасний додатковий унісон, при якому одна частина групи виконує базову хореографічну фразу, а інша – з додатковими;

- одночасний контрастний унісон;

- Одночасний другорядний і на передньому плані унісон. (Означає, що одна частина групи або соліст виконують провідну роль, у той час як група (кордебалет) - виконує роль фону, який підтримує і відтінює головну групу (соліста). соліста, у той час як головна група (соліст) виконує весь мотив, можливі тимчасові зміни: фонова група виконує рухи повільно, в той час як головна група (соліст) швидко.

3. Канон. Побудова прийомом канону означає, що кілька виконавців, які повторюють однакову рухову фразу, вступають із певним запізненням за часом. Ця затримка може бути різною:

- Послідовний канон;
- Послідовний додатковий;
- Послідовний контрастний канон;
- Послідовний другорядний, або на передньому плані, канон.

Поліфонічні прийоми

У музиці це одночасне звучання кількох тем (голосів). Принцип пластичного багатоголосся передбачає одночасне виконання самостійних пластичних мотивів різними групами виконавців:

- секвенція («хвиля»);
- прийом підголосної поліфонії, при якому одночасно з основною комбінацією (лейттемою), що виконується однією групою (або солістом), інша група (або кордебалет) виконують підголоски, тобто простіші, акомпануючі комбінації;
- прийом гомофонного розвитку - з'єднання партій солістів та кордебалета на одну музичну тему (мелодію);
- «Збільшення-зменшення» («звуження-розширення»);
- ракохотний розвиток;
- fuga - одночасне виконання двох різних мотивів двома солістами або двома групами відповідно до музичних тем;
- форма сонатного алегро[5].

Проаналізувавши вищезазначене, можна дійти висновку, що кожен з різноманітних прийомів та засобів модерн танцю сприяє розширенню діапазону нових рухів, комбінацій, композицій тощо. Проводиться створення нового через пізнання свого внутрішнього ресурсу. Починаючи з імпровізації або поміщаючи себе у “куб Лабана”, людина здатна до самопізнання та створення нового.

1.2. Ідейно-тематична основа

Тема: Булінгу та самотності.

Ідея: спроба знайти однодумців в суспільстві

Надзавдання: зображення особистості, яка шукає місце в суспільстві, яке її не сприймає

Наскрізна дія: боротьба зі своїми комплексами

Конфлікт: особистості з соціумом

Танцювальна форма: масовий танець

Жанр: лірико-епічний

Види танцювальної лексики: танець модерн

Лібрето

Сучасний номер під назвою "Alien" створений на одноіменну пісню хіп-хопового гурту "Die Antwoord".

"Alien" з англ. "пришелець", але в цьому номері правильним буде перекласти як "відчужена людина, відчепенець".

Дівчина. Вона почуває себе самотньою і хоче знайти однодумців. Проте всі її старання марні, бо через свою зовнішність і нестандартну поведінку вона була відкинута суспільством ще з дитинства.

В номері порушена проблема булінга, що була і досі є актуальною . Танець показує переживання, емоції людини, яка страждає від відсутності спілкування, і залишилась один на один із комплексами, нав'язаними їй оточенням.

Характеристика хореографічних образів

Дівчина – одиначка, особа з великою кількістю комплексів,

Соціум – суспільство, яке не сприймає дівчину.

Аналіз музичного супроводу.

Хореографічна композиція «Ailen» поставлена на одноіменну музичне композицію хіпового гурту «Die Antwoord».

«Die Antwoord» (Ді Антверд, [di 'antvʊərt]) — музичний гурт з північної Африки із Кейптауна, у складі гурту троє учасників.

Назва гурту з мови африкаанс перекладається як «відповідь». Створено групу в 2008 році та вже 2009 року ця група випустила свій перший сингл, та дебютний альбом , *було* який розповсюджено онлайн безкоштовно.

Місцем для реалізації проекту вважається місто Кейптаун у Південній Африці. Група вважає себе обличчям контркультури Zef, яка дуже поширена в Південній Африці. Якщо спробувати перекласти українською мовою слово «зэф», то найточніше воно означає «звичайний». Прихильники цього стилю прагнуть, щоб все було природно. Творчість «Die Antwoord» в жанрах zef-rap і zef-rave не є винятком. Насправді назву жанру легко пояснити – за словами творців гурту та їхнього соліста Ninja, на вулицях ПАР часто можна почути рейви. Цю музику звучить практично з кожного автомобілю. Слухаючи композиції «Die Antwoord», ви ніби чуєте, як проїжджає повз машина. Це явище поширене в Південній Африці.

Лад - мінорний

Форму –куплетна

розмір, 4/4

темп - швидкий

загальну кількість тактів - 112

хронометраж – 3,02

РОЗДІЛ 2

ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору

Назва частини	Кількість тактів	Зміст
Експозиція	16 тактів	На сцені з'являється дівчина.
Зав'язка	24 такти	Дівчина. Вона почуває себе самотньою і хоче знайти однодумців.
Розвиток дії	24 тактів	Дівчина намагається побороти свої страхи
Кульмінація	16 тактів	Спроба дівчини почати нове життя
Розв'язка	32 тактів	Проте всі її старання марні, бо через свою зовнішність і нестандартну поведінку вона була відкинута суспільством ще з дитинства.

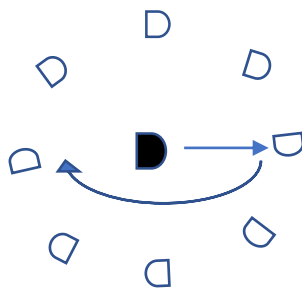
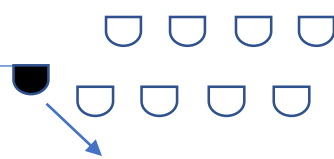

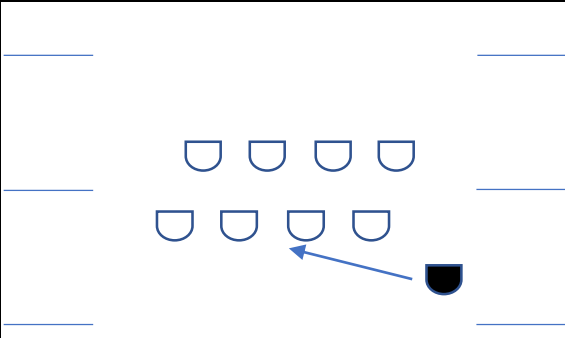
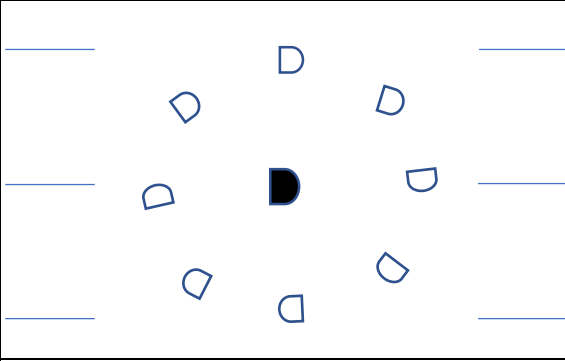
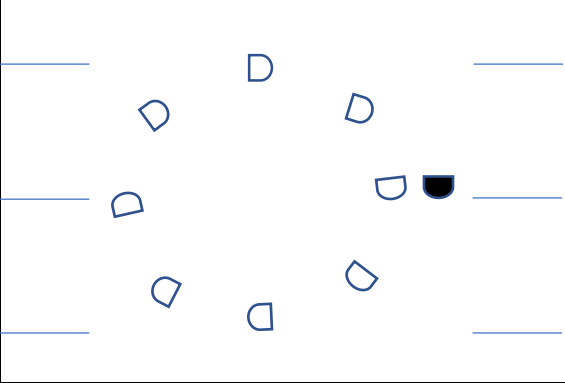
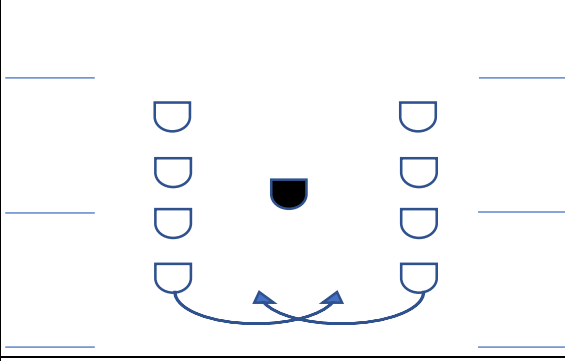

2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту

Умовні позначення

 - Солістка

 - Дівчата

Архітектоника	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
Експозиція		16	На сцені з'являється дівчина. Комбінація в партері
Зав'язка		16	Дівчина. Вона почуває себе самотньою і хоче знайти однодумців. Намагається спілкуватись з соціумом.
Розвиток дії		16	Дівчина виконує комбінацію 1

		16	Комбінація 2
Кульмінація		8	Комбінація 3
Розв'язка		16	Проте всі її старання марні, бо через свою зовнішність і нестандартну поведінку вона була відкинута суспільством ще з дитинства.
		16	Соціом обходить дівчину, уникаючи спілкування
		8	Дівчина залишається одна зі своїми страхами

2.3. Сценографія.

Оформлення сцени

Сцена є умовним Містом. На екрані фотографія міста з високими домами та масою людей на вулиці, які кожен зайнят своїми справами. (Додаток А)

Світлова партитура

На початку хореографічної композиції сцена повністю темна. З початком музичного супроводу висвітлюється солістка білою пушкою. При появі Соціуму, сцена поступово освітлюється повним білим світлом. Під час кульмінації вмикаються різнокольорові стробоскопи, створюючи світловий хаос. Потім сцена стає світлою... Уходить Соціум, поступово гасне світло. Завершення висвітлюється солістка білою пушкою.

Опис та ескізи костюмів.

Солістка – пастельне блакитне легке плаття, бежеві шорти, бежеві високі шкарпетки, що відображають свободу та «легкість» дівчини.

Соціум – чорний піджак oversize, класичні чорні брюки, біла футболка, білі високі шкарпетки. Люди вдягнені однаково, але деякі мають свій певний "аксесуар", що відокремлює їх від інших. Це прихований елемент одягу – яскравий гольф, футболка з написом на спині.

Костюми в хореографічній композиції є важливою складовою донесення думки та візуального відтворення задуму. Завдяки цьому розкривається звичне людям поняття стереотипного соціуму та впливу його на інших.

ВИСНОВКИ

Розглядаючи концепції провідних теоретиків і практиків з різних областей гуманітарного знання можна визначити танець модерн як груповий або індивідуальний танець ХХ століття, переважно побудований на внутрішньому індивідуальному світосприйнятті, що дозволяє продемонструвати індивідуалізм суб'єкта у вільному характері руху та танцювальній лексиці, що йде своєю історією до танцювальної традиції Нового часу, відтворюючи ідеї вільної особистості, рівність статей, прагнення до природньої органічності, при цьому володіючи своєю філософією, яку автор укладає у певну форму.

Художніми прийомами сучасного танцю вважається суміш танцювальних стилів та технік. Можна виділити основні техніки сучасного танцю: техніку реліз напрям Соматік, контактну імпровізацію

Прийоми та засоби вивчення рухів та технік модерн танцю тісно пов'язані також з постановкою комбінацій та композицій. Проїшовши момент складання основної лексики танцю хореограф переходить до формування форми, послідовності та вигляду хореографічного тексту.

Всі прийоми композиції поділяються на дві великі групи: унісонні та поліфонічні прийоми

Працюючи над практичною частиною кваліфікаційної роботи, а саме створення хореографічної композиції "Alien" ми визначили тему, ідею, жанр. Створили лібрето, піднявши тему булінгу та самотності.

Хореографічна композиція "Alien" поставлена на одноіменну музичне композицію хіпового гурту «Die Antwoord».

Для хореографічної композиції розробили графічну таблицю твору. Для більш повного сприйняття глядачами ідеї композиції розробили сценографію.

Розробили костюми виконавців. Завершенням в кваліфікаційній роботі була готова хореографічна композиція "Alien"

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гіршон О. Кінесфера: простір руху URL: <http://girshon.ru/article/kinesfera-prostranstvo-dvizheni-aleksandr-girshon/>.
2. Добродій Д. Тіло у тривимірному просторі. Ікосаедр Рудольфа Лабана. URL: <https://www.metamorphosis-journal.com/single-post/%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%BE-%D0%B2-%D1%82%D1%80%D0%B5%D1%85%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%BC-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B5-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D1%81%D0%B0%D1%8D%D0%B4%D1%80-%D1%80%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D1%84%D0%B0-%D0%BB%D0%B0%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%B0>.
3. Іриндєєва А. Ю. СУЧАСНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ПІДРОСТКІВ. 2017. №2. С. 7.
4. Кундис Р. Ю. ЕСТЕТИКА ТА ІДЕОЛОГІЯ ВІЛЬНОГО ТАНЦЮ. ФІЛОСОФІЯ РУХУ ТІЛА . 2018. №62. С. 5.
5. Нікітін В. Ю. Метод поетапної композиції хореографічного твору 2020. №6. С. 77.
6. Нікітін В. Ю. МОДЕРН-ДЖАЗ ТАНЕЦЬ. Етапи розвитку. Метод. Техніка. М: «Один из лучших», 2004. 415 с.
7. Озджевіз Є. Л. Модерн та постмодерн у танцювальній культурі. Саратов, 2015. 91 с.

8. Павлик М., Гребенщиков Д., Мещеряков Г. Історія розвитку танцю модерн URL: <https://portal.main.tpu.ru/diamant/sovet/dance-hist/modern>.
9. Танець модерн URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%86%D1%8C_%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%BD.
10. Терешенко Н.В. Історія та методика бального танцю: навч.-метод. посібн. для студентів напрямку підготовки (спеціальності) «Хореографія» вищих навчальних закладів. Херсон: МПП «Издательство «ІТ, 2015. 220с.
11. Хухра Л. С. Modern jazz dance та contemporary dance, генезис та розвиток в Україні . 2019. №8. –С. 5.
12. Шабаліна Є. Н. Внутрішній ресурс у пластичному діалозі з соціумом . 2015. С. 9.
13. Яцковська І. Ф. Танець модерн в історії європейської культури / І. Ф. Яцковська // Наука. Искусство. Культура. 2014.
14. Modern dance history URL: <https://www.contemporary-dance.org/modern-dance-history.html>.
15. Pei-San Brown. THE HISTORY OF MODERN DANCE / Pei-San Brown. 2013. С. 13.
16. Selma Jeanne Cohen. The modern dance : seven statements of belief .Middletown, Conn: Wesleyan University Press,

ДОДАТКИ

Сценографія

Додаток А

Додаток Б

Костюм солістки

